Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda)

20. september 2012 *

Riigiabi — Kaudne piiramatu abi, mille Prantsusmaa kehtestas väidetavalt La Poste'i kasuks tulenevalt tema riigiasutuse staatusest — Otsus, millega tunnistatakse abi siseturuga kokkusobimatuks — Tühistamishagi — Põhjendatud huvi — Vastuvõetavus — Riigiabi olemasolu põhjendamiskohustus — Eelis

Kohtuasjas T-154/10,

Prantsuse Vabariik, esindajad: E. Belliard, G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha, J. Gstalter ja S. Menez, hiljem E. Belliard, G. de Bergues, J. Gstalter ja S. Menez,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: B. Stromsky ja D. Grespan,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 26. jaanuari 2010. aasta otsus 2010/605/EL riigiabi C 56/07 (ex E 15/05) kohta, mida Prantsusmaa andis ettevõtjale La Poste (ELT L 274, lk 1),

ÜLDKOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja esimees H. Kanninen, kohtunikud N. Wahl (ettekandja) ja S. Soldevila Fragoso,

kohtusekretär: ametnik C. Kristensen,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. märtsi 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

Siseriiklik õigus, mis reguleerib La Poste'i staatust

La Poste'i staatus alates 1. jaanuarist 1991 ning selle õiguslikud tagajärjed

1 Vastavalt Prantsusmaa 2. juuni 1990. aasta seadusele nr 90-568 posti- ja telekommunikatsioonivaldkonna avalike teenuste korralduse kohta (*Journal officiel de la République française*, edaspidi „*JORF*", 8.7.1990, lk 8069) muudeti endine posti- ja telekommunikatsiooni

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

peadirektoraat, mis asus tolle ajani sideministeeriumi haldusalas, alates 1. jaanuarist 1991 ümber kaheks sõltumatuks avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks: France Télécom ja La Poste. See seadus lubas sõnaselgelt La Poste'il tegutseda oma avalik-õiguslike ülesannete kõrval ka teatavatel konkurentsile avatud tegevusaladel.

2 31. detsembri 1990. aasta määruse, millega antakse riigitagatis PTT (Poste, Télécommunications et Télédiffusion) tagatiseta võlakohustustele ja võlakirjadele, mis on välja antud enne 31. detsembrit 1990 (*JORF*, 18.1.1991, lk 917), artikli 1 kohaselt: „[e]t aidata rahastada posti- ja telekommunikatsiooni lisaeelarve investeerimiskulusid vastavalt posti- ja telekommunikatsiooniseadustiku artiklile L 127 […] on PTT tagatiseta võlakohustuste ja PTT võlakirjadega seotud teenusintressid, amortisatsioonisummad, juurdemaksed, vahendustasud, kulud ja täiendavad summad, mis on väljastatud enne 31. detsembrit 1990 ning mis on 2. juuli 1990. aasta seaduse […] artikli 22 kohaselt kantud üle La Poste'ile, riigi poolt tingimusteta tagatud."

3 Cour de cassation (kassatsioonikohus, tsiviilasjade teine koda) kinnitas 18. jaanuari 2001. aasta otsuses põhimõtet, et La Poste tuleb samastada avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega.

4 Prantsuse haldusõiguse kohaselt on avalik-õiguslikud tööstus- ja äriasutused avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kes on riigist eraldiseisvad ja rahaliselt sõltumatud, kellele on antud erivolitused, mille hulka üldjuhul kuulub kas ühe või mitme avaliku teenuse osutamine.

5 Avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatus toob endaga kaasa teatud arvu õiguslikke tagajärgi, st eelkõige et:

— nende suhtes ei kohaldata tavaõigusega ettenähtud maksejõuetus- ja pankrotimenetlust (vt eelkõige 25. jaanuari 1985. aasta seaduse nr 85-98 äriühingute saneerimise ja likvideerimise kohta (*JORF*, 26.1.1985, lk 1097) artiklit 2, nüüd äriseadustiku artikkel L.620-2);

— nende suhtes kohaldatakse 16. juuli 1980. aasta seadust nr 80-539, milles käsitletakse halduskü simustes määratud trahve ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist (*JORF*, 17.7.1980, lk 1799), ning riik on määratud viimase abinõuna vastutavaks avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlgade katmise eest (vt seaduse nr 80-539 artikli 1 lõige II; 12. mai 1981. aasta määruse nr 81-501 (mis on vastu võetud seaduse nr 80-539 (*JORF*, 14.5.1981, lk 1406) rakendamiseks) artikli 3-1 neljas ja viies lõik, ning 20. mai 2008. aasta määruse nr 2008-479 (millega tunnistatakse kehtetuks määrus nr 81-501) riigiasutuste vastu esitatud rahaliste nõuete tasumise kohta artikkel 10).

La Poste'i staatuse muutmine alates 1. märtsist 2010

6 Prantsusmaa valitsus esitas 29. juulil 2009 seaduseelnõu La Poste'i ümberkujundamiseks aktsiaseltsiks. See eelnõu tingis 9. veebruaril 2010 seaduse nr 2010-123 (avalik-õigusliku ettevõtte La Poste ja postitoimingute kohta) (*JORF*, 10.2.2010, lk 2321) vastuvõtmise, mis jõustus sama aasta 1. märtsil. Selle seaduse artiklis 1-2.I on sätestatud:

„Avalik-õiguslik juriidiline isik La Poste kujundatakse alates 1. märtsist 2010 ümber aktsiaseltsiks La Poste. Aktsiaseltsi kapital kuulub riigile ja teistele avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele, välja arvatud osa kapitalist, mille võivad käesolevas seaduses sätestatud korras aktsionäridena omandada töötajad. Selline ümberkujundamine ei või kaasa tuua La Poste'i siseriikliku avaliku teenuse osutamise kahjustamist.

[…]

Selle ümberkujundamisega ei kaasne uue juriidilise isiku asutamist. Alates ümberkujundamise päevast lähevad kõik avalik-õiguslikule juriidilisele isikule La Poste kuuluvad varad, õigused, kohustused, lepingud ja kõikvõimalikud load, nii Prantsusmaal kui väljaspool Prantsusmaad, automaatselt ja ilma

ühegi formaalsuseta üle aktsiaseltsile La Poste. Ümberkujundamine ei mõjuta varasid, õigusi, kohustusi, lepinguid, kokkuleppeid ega lube ning eelkõige ei too see kaasa La Poste'i või äriseadustiku artiklites L.233-1-L.233-4 sätestatud temaga seotud äriühingute sõlmitud lepingute või kokkulepete muutmist ega lõpetamist ega nendest tulenevate nõuete varasemat täitmist [...]".

Haldusmenetlus

7 Euroopa Ühenduste Komisjon kiitis 21. detsembri 2005. aasta otsusega heaks ettevõtja La Poste pangandus- ja finantstegevuse ülemineku tema tütarettevõtjale La Banque Postale. Komisjon rõhutas selles otsuses, et ettevõtjale La Poste piiramatu riigigarantii andmise küsimust käsitletakse eraldi menetluse käigus.

8 21. veebruaril 2006 teavitas komisjon kooskõlas 22. märtsi 1999. aasta nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [EÜ] artikli [88] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikliga 17 Prantsusmaa ametiasutusi oma esialgsest seisukohast piiramatu riigigarantii olemasolu kohta, mis tuleneb ettevõtja La Poste staatusest ning on riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, ning kutsus Prantsusmaa ametiasutusi üles märkusi esitama. Leides, et väidetav piiramatu riigigarantii oli jõus enne 1. jaanuari 1958, mil Prantsusmaal jõustus EÜ asutamisleping, kohaldas komisjon olemasolevat abi käsitlevaid menetluseeskirju.

9 Prantsusmaa ametiasutuste vastuse sellele üleskutsele sai komisjon kätte 24. aprillil 2006.

10 4. oktoobril 2006 kutsus komisjon kooskõlas määruse nr 659/1999 artikliga 18 Prantsuse Vabariiki üles tühistama La Poste'ile tema staatusest tuleneva kõikide kohustuste suhtes antud garantii hiljemalt 31. detsembriks 2008.

11 6. detsembril 2006 sai komisjon Prantsusmaa ametiasutustelt teatise, milles vaidlustati komisjoni 4. oktoobri 2006. aasta kirjas esitatud järeldused ning tehti ettepanek algatada arutelu kahtluste kõrvaldamiseks, mis komisjonil on seoses La Poste'ile Prantsuse riigi poolt antud piiramatu garantiiga.

12 20. detsembril 2006 toimus kohtumine komisjoni talituste ja Prantsusmaa ametiasutuste vahel.

13 16. jaanuari 2007. aasta kirjaga, milles vaidlustati küll komisjoni järeldused, esitasid Prantsusmaa ametiasutused selleks, et selgitada seaduse nr 80-539 ulatust, komisjonile eelnõu määruse nr 81-501 muutmiseks.

14 Pärast Prantsusmaa ametiasutuste poolt 1. veebruaril ja 16. märtsil 2007 esitatud andmete ja täpsustuste uurimist, mis puudutasid eelkõige riigi võimalikku vastutust La Poste'i varade ebapiisavuse korral, teavitas komisjon neid 29. novembri 2007. aasta kirjaga otsusest algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus. Selle otsuse avaldamisega 3. juunil 2008 *Euroopa Liidu Teatajas* (ELT C 135, lk 7) kutsus komisjon huvitatud kolmandaid isikuid üles esitama vaidlusaluse meetme kohta märkusi.

15 Komisjon ei saanud nimetatud meetme kohta huvitatud isikutelt märkusi. Seevastu sõnastasid Prantsusmaa ametiasutused oma märkused 23. jaanuari 2008. aasta kirjas. Seejärel määras komisjon pärast pakkumiskutse avaldamist eksperdi uuringu teostamiseks Prantsuse Vabariigi poolt ettevõtjale La Poste antud piiramatu garantii suhtes. Kõnealune ekspert esitas oma aruande 17. novembril 2008.

16 Pärast ilmunud teavet selle kohta, et Prantsusmaa valitsus võttis vastu seaduseelnõu, millega kiidetakse heaks ettevõtja La Poste staatuse muutmine, küsis komisjon 20. juulil 2009 Prantsuse Vabariigilt, kas ta on nõus võtma endale kohustuse kujundada La Poste ümber aktsiaseltsiks, mille suhtes kohaldataks tavaõigusega ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetlust. Sama kirjaga edastas komisjon Prantsusmaa ametiasutustele oma eksperdi aruande.

17 31. juulil 2009 edastatud kirjaga teatasid Prantsusmaa ametiasutused komisjonile, et Prantsuse ministrite nõukogu võttis 29. juulil 2009 vastu seaduseelnõu ettevõtja La Poste ja postitoimingute kohta, milles sätestati eelkõige La Poste'i ümberkujundamine aktsiaseltsiks alates 1. jaanuarist 2010. Muu hulgas nentisid Prantsusmaa ametiasutused, et esitavad oma märkused komisjoni eksperdi aruande kohta.

18 Pärast kahte komisjoni meeldetuletust 2009. aasta 9. septembri ja 6. oktoobri kirjadega esitas Prantsuse Vabariik 27. oktoobri 2009. aasta kirjaga oma märkused komisjoni eksperdi aruande kohta ning edastas ühe teise eksperdi koostatud seisukoha.

19 11. detsembril 2009 esitati muudatusettepanek ettevõtjat La Poste ja postitoiminguid käsitleva seaduseelnõu kohta, millega La Poste'i ümberkujundamine aktsiaseltsiks lükati edasi 2010. aasta märtsini.

20 Komisjon võttis 26. jaanuaril 2010 vastu otsuse C(2010) 133 riigiabi C 56/07 (ex E 15/05) kohta, mida Prantsusmaa andis ettevõtjale La Poste (edaspidi „vaidlustatud otsus"). See otsus, millest Prantsusmaa ametiasutusi teavitati 27. veebruaril 2010, avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 19. oktoobril 2010 numbri all 2010/605/EL (ELT L 274, lk 1).

Vaidlustatud otsus

21 Pärast seda, kui komisjon oli meenutanud haldusmenetluse läbiviimise korda (vaidlustatud otsuse põhjendused 1-17), vaidlusaluse meetme sisu (nimetatud otsuse põhjendused 18-37) ja Prantsusmaa ametiasutuste esitatud märkuseid ja ettepanekuid (sama otsuse põhjendused 38-114), uuris ta täpsemalt esiteks Prantsuse riigi poolt La Poste'ile antud piiramatu garantii olemasolu küsimust (vaidlustatud otsuse punktid 116-225) ning teiseks sellest garantiist tuleneva valikulise eelise olemasolu küsimust (nimetatud otsuse põhjendused 256-300), mis võib moonutada konkurentsi ja mõjutada kaubandust ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses (sama otsuse põhjendus 301).

22 Esiteks, mis puudutab käesoleval juhul piiramatu tagatise olemasolu, siis jõudis komisjon pärast mitmete Prantsusmaa ametiasutuste poolt esitatud argumentide analüüsimist järeldusele, et La Poste sai sellise Prantsuse riigi poolt antud garantii tulenevalt teatud eripäradest, mis on oma põhiolemuselt seotud tema riigiasutuse staatusega (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendused 251-253). Komisjon on seisukohal, et nimetatud piiramatu riigigarantii puhul ei ole tegemist üksnes riigi ressursside ülekandmisega komisjoni teatise 2008/C 155/02 [EÜ] artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT 2008, C 155, lk 10) (edaspidi „2008. aasta teatis") punkti 2.1. tähenduses, vaid see riigigarantii on riigile omistatav (vt nimetatud otsuse põhjendus 255).

23 Täpsemalt rõhutas komisjon seoses Prantsuse riigi poolt avalik-õiguslikule tööstus- ja äriasutusele antud piiramatu garantiiga kõigepealt, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigusega ette nähtud menetlusi seoses raskustes olevate äriühingute saneerimise ja likvideerimisega ning et vastavalt 2008. aasta teatise punkti 1.2 teise lõike neljandale taandele loetakse garantii kujul antud abiks siiski soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused. Märkides, et Prantsusmaa ametiasutused vaidlustasid järelduse, mille kohaselt on La Poste'i suhtes tavaõigusega ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetluste kohaldamata jätmine temale antud riigigarantiiga samastatav mehhanism nii selle võlausaldajate võlanõuete rahuldamise kui ka maksejõuetuse korral, uuris komisjon kõiki Prantsusmaa ametiasutuste poolt esitatud argumente (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 117).

24 Esiteks märkis ta, et vastupidi sellele, mida väidavad Prantsusmaa ametiasutused, ei välista Prantsuse õigus kaudsete garantiide olemasolu ning täpsemalt kinnitab avalik-õiguslikule tööstus- ja äriasutusele riigi poolt antava garantii olemasolu muude asjaolude hulgas Prantsuse Conseil d'État' (Prantsuse riiginõukogu; edaspidi „Conseil d'État") 1995. aasta teatis kohtuasjas „Crédit Lyonnais'" (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 120-147).

25 Uurides seejärel La Poste'i võlausaldaja käitumist seoses tema nõude rahuldamisega juhul, kui La Poste oleks rahalistes raskustes ega saaks oma võlgu tagasi maksta, järeldas ta, et:

— riigiasutuste puhul puuduvad tavapärased takistused, mis esinevad eraõigusliku asutuse nõude rahuldamisel (vaidlustatud otsuse põhjendused 150-155);

— seaduse nr 80-539 kohase riigiasutustelt kohtuotsusega võlgade sissenõudmise menetluse tulemusel ei saa võlad mingil juhul kaduda (vaidlustatud otsuse põhjendused 156-184);

— riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses on riigi vastutuse rakendamisel kõik garantiimehhanismi tunnused (vaidlustatud otsuse punktid 185-226);

— isegi kui riigiasutuse võlausaldaja nõuet ei rahuldata, võib näilikkuse teooria alusel tema õiguspärasel eksimusel võlanõude koostamisel olla õigusmõju, millest tulenevalt asjaomane nõue ikkagi rahuldatakse (vaidlustatud otsuse põhjendused 227-229).

26 Lõpuks leidis komisjon, et isegi kui ta ei suuda mõistliku aja jooksul ja pärast põhjendustes 150-229 kirjeldatud menetluste kasutamist saavutada oma nõude rahuldamist, on riigiasutuse võlausaldaja jätkuvalt kindel selles, et tema nõue ei kao, kuna tema sõnul lähevad riigiasutuste õigused ja kohustused alati üle riigile või mõnele teisele avalik-õiguslikule juriidilisele isikule (vaidlustatud otsuse põhjendused 230-250).

27 Teiseks järeldas komisjon, et soodsamad rahastamistingimused, mille La Poste tänu piiramatule riigigarantiile sai, kujutavad endast valikulist (vaidlustatud otsuse põhjendus 300) eelist (vaidlustatud otsuse põhjendused 256-299), mis moonutab konkurentsi ja kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust (vaidlustatud otsuse punkt 301).

28 Mis puudutab eelkõige eelise olemasolu, siis leidis komisjon kõigepealt, et vaidlusalune garantii on riigi toetuse peamine element, tänu millele on La Poste'il soodsamad rahastamistingimused kui need, mis tal oleks juhul, kui teda oleks hinnatud ainult tema enda maksevõime põhjal. Sellega seoses rõhutas komisjon, et rahastamistingimused määratakse kindlaks eelkõige krediidireitingu põhjal (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 257). Komisjon on seisukohal, et mitmest reitinguagentuuri analüüsist ning meetodite uuringust nähtub, et kõnealune garantii La Poste'i riigi toetuse peamise elemendina mõjutab viimase krediidireitingut positiivselt ning seetõttu ka temale antud rahastamistingimusi (vaidlustatud otsuse põhjendused 258-293). Komisjon leidis, et käesoleval juhul ei ole selle garantii varasemat konkreetset mõju vaja tõendada (vaidlustatud otsuse põhjendus 298). Samuti täpsustas ta, et võttes arvesse garantii piiramatut olemust, ei ole võimalik arvutada turuhinna suurust, mida La Poste peaks riigile garantii eest maksma, ning seetõttu ei ole Prantsusmaa ametiasutuste poolt välja pakutav retrotsessioonimeede kohaldatav (vaidlustatud otsuse põhjendus 299).

29 Komisjon järeldas lõpuks, et kuna kõik ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamise tingimused on täidetud, kujutab vaidlusalune garantii endast riigiabi selle sätte tähenduses (vaidlustatud otsuse põhjendus 302) ning et isegi kui seda Prantsusmaa ametiasutuste poolt väljapakutud viisil muuta, ei ole täidetud ükski tingimus, mille alusel võiks seda pidada siseturuga kokkusobivaks (nimetatud otsuse põhjendused 303-315).

30 Vaidlustatud otsuse resolutsioon on sõnastatud järgmiselt:

„*Artikkel 1*

Piiramatu garantii, mida Prantsusmaa La Poste'ile andis, on siseturuga kokkusobimatu riigiabi. Prantsusmaa tühistab selle abi hiljemalt 31. märtsiks 2010.

Artikkel 2

Komisjon leiab, et La Poste'i tegelik ümberkujundamine aktsiaseltsiks tühistab talle antud piiramatu garantii. Selle piiramatu garantii tegelik tühistamine hiljemalt 31. märtsiks 2010 on asjakohane meede, et kaotada kooskõlas liidu õigusega artiklis 1 osutatud riigiabi.

Artikkel 3

Kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist edastab Prantsusmaa komisjonile käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjaliku kirjelduse.

Artikkel 4

Käesoleva otsuse adressaadiks on Prantsuse Vabariik."

Menetlus ja poolte nõuded

31 Prantsuse Vabariik esitas käesoleva menetluse algatamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 2. aprillil 2010.

32 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (kuues koda) avada suulise menetluse. Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 19. märtsi 2012. aasta kohtuistungil.

33 Prantsuse Vabariik palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

34 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja Prantsuse Vabariigilt.

Vastuvõetavus

35 Ilma formaalselt Üldkohtu kodukorra artikli 114 alusel vastuvõetamatust taotlemata väidab komisjon, et käesolev hagi on vastuvõetamatu põhjendusel, et vaidlustatud otsus ei kahjusta Prantsuse Vabariigi huve. Sisuliselt väidab ta, et see otsus, mis käsitleb olemaolevat abi, mille siseriiklikud ametiasutused on otsustanud neile vajalikel põhjustel tühistada, ei too kaasa Prantsuse Vabariigi huve mõjutavaid siduvaid õiguslikke tagajärgi. Sellega seoses rõhutab komisjon, et iga hageja, sealhulgas liikmesriik, peab tõendama, et vaidlustatud otsusel on tema tegelikele ja olemasolevatele huvidele selge negatiivne mõju, mida käesoleval juhul ei ole tehtud.

36 Üldkohus meenutab, et põhjendatud huvi mõiste seostub iga juriidilise või füüsilise isiku, kes on tühistamishagi esitanud, vajadusega õigustada olemasolevat ja tegelikku huvi vaidlustatud akti tühistamise suhtes. Selline huvi eeldab, et selle akti tühistamisel iseenesest võivad olla õiguslikud tagajärjed või teise võimaluse kohaselt, et hagi tulemusel võib selle esitanud pool saada mingit kasu. Seega akt, millega rahuldatakse täielikult selle isiku nõuded, ei saa määratlusest tulenevalt seda isikut

kahjustada ning sellel isikul ei ole huvi nõuda selle tühistamist (vt selle kohta Üldkohtu 11. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T-354/05: TF1 *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-471, punktid 84 ja 85 ning seal viidatud kohtupraktika).

37 Tuleb meenutada, et EÜ artikli 230 eeskujul teeb ELTL artikkel 263 selget vahet ühelt poolt liidu institutsioonide ja liikmesriikide ning teiselt poolt füüsiliste ja juriidiliste isikute õigusel tühistamishagi esitamiseks: nimelt annab selle artikli teine lõik liikmesriikidele õiguse esitada komisjoni otsuste seaduslikkuse vaidlustamiseks tühistamishagi, ilma et selle õiguse kasutamine oleks seatud sõltuvusse põhjendatud huvi olemasolust. Seega ei pea liikmesriik hagi vastuvõetavaks tunnistamiseks tõendama, et tema poolt vaidlustatav komisjoni akt tekitab tema jaoks õiguslikke tagajärgi. Siiski peab selleks, et komisjoni akti suhtes saaks tühistamishagi esitada, see tekitama siduvaid õiguslikke tagajärgi (vt selle kohta Euroopa Kohtu 27. novembri 2001. aasta määrus kohtuasjas C-208/99: Portugal *vs.* komisjon, EKL 2001, lk I-9183, punktid 22-24, ja Euroopa Kohtu 13. oktoobri 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-463/10 P ja C-475/10 P: Deutsche Post ja Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2011, lk I-9639, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika), mille peab kindlaks tegema selle sisust lähtudes.

38 Käesoleval juhul ei saa eitada, et vaidlustatud otsus, mis tuvastab piiramatu garantii vormis La Poste'ile antud riigiabi olemasolu ja tunnistab selle ühisturuga kokkusobimatuks, toob kindlasti kaasa siduvaid õiguslikke tagajärgi ja kujutab endast seega vaidlustatavat akti ELTL artikli 263 alusel (vt selle kohta Euroopa Kohtu 8. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-279/08/ P: komisjon *vs.* Madalmaad, EKL 2011, lk I-7671, punktid 35-42).

39 Ükski komisjoni poolt esitatud tõend ega argument ei muuda seda järeldust.

40 Esiteks, kuigi on selge, nagu komisjon seda märkis, et Prantsuse valitsus on endale sobivail põhjustel ja ilma igasuguse komisjoni poolse sunnita otsustanud, nagu annab tunnistust 29. juuli 2009. aasta Prantsuse valitsuse pressiteade ja sama päeva seaduseelnõu La Poste'i ümberkujundamise kohta aktsiaseltsiks (vt eespool punkt 6), vaidlustatud otsusega olemasolevaks riigiabiks kvalifitseeritud meetme tühistada mitu kuud enne viimati nimetatud otsuse vastuvõtmist, on Prantsuse Vabariigil siiski õiguslikult siduv kohustus vaidlustatud otsuse täitmiseks – see on otsus, mis võeti vastu enne La Poste'i staatuse ümberkujundamist aktsiaseltsiks. Komisjoni poolt välja toodud asjaolu, et vaidlustatud otsuse täideviimise käigus võiksid komisjoni ja Prantsuse Vabariigi kaitstavad huvid ühtida, ei takista viimasel selle sama otsuse suhtes tühistamishagi esitada. Nagu Prantsuse Vabariik seda õigesti mainis, on sellisel lähenemisel, mis toob liikmesriikidele kaasa sanktsiooni, olenemata sellest, kas nad näitavad üles oma huvi komisjoni otsust täita või mitte, vägagi subjektiivne. Küsimuse analüüsimisel, kas antud akti suhtes saab esitada tühistamishagi osas, milles see toob kaasa või mille eesmärk on kaasa tuua hageja huve mõjutavaid siduvaid õiguslikke kohustusi, tuleb tugineda selle akti sisu objektiivsele hindamisele.

41 Teiseks, mis puudutab komisjoni esitatud argumentatsiooni, mille kohaselt ei ole mingil viisil tõendatud, et vaidlustatud otsusel on Prantsuse Vabariigi tegelikele ja olemasolevatele huvidele selge negatiivne mõju, siis puudutab see tegelikult põhjendatud huvi olemasolu problemaatikat – küsimus, mida ei või segi ajada vaidlustatava akti mõistega ja mida, nagu on meenutatud eespool punktis 37, ei ole tarvis liikmesriikide poolt esitatud tühistamishagide puhul kontrollida.

42 Kolmandaks ei ole komisjoni poolt viidatud kohtupraktika käesoleval juhul asjakohane.

43 Esiteks, mis puudutab Euroopa Kohtu 22. juuni 2000. aasta otsust kohtuasjas C-147/96: Madalmaad *vs.* komisjon (EKL 2000, lk I-4723), siis piisab kui märkida, et põhjus, mis tingis selle hagi vastuvõetamatuks tunnistamise, oli asjaolu, et vaidlusalune kiri oli üksnes esialgne ning seega ei saanud see tekitada õiguslikke tagajärgi ning nende tekitamine ei saanud olla ka selle kirja eesmärk. Sellest tulenevalt järeldas Euroopa Kohus, et nimetatud kiri ei ole lõplik otsus, mille suhtes saaks tühistamishagi esitada (vt selle kohtuotsuse punkt 35).

44 Järgnevalt, mis puudutab eespool viidatud kohtuasjas Portugal *vs.* komisjon tehtud määruses sisalduvat lahendit, siis tugineb see asjaolule, et hagejaks olev liikmesriik nõudis vaidlustatud otsuste tühistamist üksnes osas, millega ta oli adressaadiks määratud. Euroopa Kohus rõhutas, et sellisel määramisel ei ole ilmselgelt iseseisvat õiguslikku mõju. Oluline on märkida, et selles kontekstis pidas Euroopa Kohus oluliseks meenutada, et selleks, et komisjoni akti suhtes saaks tühistamishagi esitada, peab selle eesmärk olema tekitada õiguslikke tagajärgi (Euroopa Kohtu 27. septembri 1988. aasta otsus kohtuasjas 114/86: Ühendkuningriik *vs.* komisjon, EKL 1988, lk 5289, punkt 12; 20. märtsi 1997. aasta otsus kohtuasjas C-57/95: Prantsusmaa *vs.* komisjon, EKL 1997, lk I-1627, punkt 7, ja 6. aprilli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-443/97: Hispaania *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-2415, punktid 27 ja 28), isegi kui need tagajärjed ei ole tekkinud liikmesriigi suhtes, kes kavatseb selle hagi esitada (kohtuotsuse punkt 24).

45 Mis puudutab Euroopa Kohtu 18. juuni 2002. aasta otsust kohtuasjas C-242/00: Saksamaa *vs.* komisjon (EKL 2002, lk I-5603), siis käsitleb see eriolukorda, kus nii vaidlustatud otsuse sisu kui ka selle vastuvõtmise kontekst osutasid, et selle otsuse eesmärk ega tagajärg ei olnud asjaomase liikmesriigi taotlus vaikimisi tagasi lükata (vt kohtuotsuse punkt 45). Seetõttu ei toeta see kohtupraktika mitte kuidagi komisjoni kaitstavat seisukohta.

46 Sama kehtib Üldkohtu 30. jaanuari 2002. aasta otsuse kohtuasjas T-212/00: Nuove Industrie Molisane *vs.* komisjon (EKL 2002, lk II-347) aluseks olnud juhtumi puhul, milles jäeti põhjendatud huvi puudumise tõttu läbi vaatamata teatatud abi saanud ettevõtja, seega eraõigusliku isiku, mitte riigi poolt esitatud hagi põhjendusel, et viimati nimetatud abi tunnistati ühisturuga kokkusobivaks ning sellest tulenevalt ei mõjutanud selle kokkusobivuse hindamine mingil viisil nimetatud ettevõtja huve.

47 Need kaalutlused kehtivad ka Üldkohtu 18. märtsi 2010. aasta otsuste kohtuasjas T-94/08: Centre de coordination Carrefour *vs.* komisjon (EKL 2010, lk II-1015) ja kohtuasjas T-189/08: Forum 187 *vs.* komisjon (EKL 2010, lk II-1039) puhul, mis tunnistavad juriidiliste ja füüsiliste isikute poolt esitatud hagid põhjendatud huvi puudumise tõttu vastuvõetamatuks.

48 Kõigist nendest kaalutlustest lähtudes ja ilma, et oleks vaja võtta seisukoht küsimuses, kas Prantsuse Vabariigi taotletav eesmärk käesoleva hagi raames on otsuse tühistamine, mis kujutab endast teiste avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste staatuse analüüsimisel pretsedenti, tuleb käesolev hagi tunnistada vastuvõetavaks.

Sisulised küsimused

49 Prantsuse Vabariik esitab oma hagi toetuseks kolm väidet. Esimene väide puudutab õigusnormi rikkumist, kuna komisjon ei tõendanud õiguslikult piisavalt riigiabi olemasolu. Teises väites on Prantsuse Vabariik seisukohal, et komisjon on rikkunud õigusnormi ning teinud faktivea, leides, et La Poste sai tulenevalt oma avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatusest oma võlgadele kaudse ja piiramatu riigigarantii. Kolmas väide puudutab eelise puudumist ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Sissejuhatavad märkused

50 ELTL artikli 107 lõikes 1 on sätestatud, et: „[k]ui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust”.

51 2008. aasta teatise punkti 1.2 teise lõigu neljanda taande kohaselt „[loeb komisjon] garantii kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või maksejõuetusmenetlused […]”.

52 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et „abina" määratlemine ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses eeldab, et kõik selles sättes esitatud tingimused on täidetud. Esiteks peab abi olema antud riigi poolt või riigi ressurssidest. Teiseks peab see sekkumine potentsiaalselt kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust. Kolmandaks peab see andma selle saajale teatud eeliseid, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist. Neljandaks peab see kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi (vt selle kohta Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, EKL 2003, lk I-7747, punktid 74 ja 75, ja Üldkohtu 22. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas T-34/02: Le Levant 001 jt *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-267, punkt 110).

53 Esiteks näib, et käesoleva hagi toetuseks esitatud väited tõendavad sisuliselt, et komisjon on ekslikult järeldanud, et La Poste'ile on antud eelis, mis tuleneb kaudsest ja piiramatust riigigarantiist, mille olemasolu on samuti kahtluse alla seatud. Need väited seonduvad sisuliselt eelise olemasolu kindlaksmääramisega.

54 Kuigi Prantsuse Vabariik seadis repliigi staadiumis kahtluse alla ka tingimuse, mis puudutab riigivahendite ülekandmise olemasolu, siis tuleb märkida, et see argumentatsioon ei kujuta endast varem, otseselt või kaudselt hagiavalduses esitatud väite laiendust, millel on varem esitatud väitega otsene seos. See argumentatsioon käsitleb tegelikult teist ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamise tingimust (vt selle kohta Üldkohtu 4. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T-424/05: Itaalia *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 103-105).

55 Seetõttu tuleb väide, mis puudutab riigivahendite ülekandmise tingimuse rikkumist, tunnistada vastuvõetamatuks vastavalt kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c koostoimes selle artikli 48 lõikega 2, millest nähtub, et hagiavaldus peab eelkõige sisaldama ülevaadet fakti- ja õigusväidetest ning menetluse käigus ei või esitada uusi väiteid, kui need ei tugine menetluse õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis on ilmsiks tulnud menetluse käigus (vt Üldkohtu 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-252/97: Dürbeck *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-3031, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

56 Käesoleval juhul ei ole tõendatud ega isegi viidatud sellele, et väide, mis puudutab riigivahendite ülekandmise puudumist, tugineks menetluse õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis on ilmsiks tulnud menetluse käigus. Isegi kui eeldada, et nimetatud väite hilinenud esitamine tuleneb pärast hagiavalduse esitamist välja kuulutatud Üldkohtu 21. mai 2010. aasta otsusest liidetud kohtuasjades T-425/04, T-444/04, T-450/04 ja T-456/04: Prantsusmaa jt *vs.* komisjon (EKL 2010, lk II-2099), millele komisjon oma repliigis osutas, siis ei saa seda kohtuotsust kvalifitseerida uueks tõendiks, mis õigustaks nimetatud argumendi hilinenud esitamist. Liidu kohtu otsust, mis üksnes kinnitab õiguses ettenähtud tingimust, mida hageja sisuliselt hagi esitamise hetkel teadis, ei saa pidada uueks asjaoluks, mis lubab esitada uue väite (vt selle kohta Euroopa Kohtu 1. aprilli 1982. aasta otsus kohtuasjas 11/81: Dürbeck *vs.* komisjon, EKL 1982, lk 1251, punkt 17, ja Üldkohtu 11. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-521/93: Atlanta jt *vs.* EÜ, EKL 1996, lk II-1707, punkt 39).

57 Kohtuistungil sellesisulisele küsimustele vastates tunnistas Prantsuse Vabariik, et tema argumentatsioon käsitles üksnes eelise olemasolu tingimust ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, mis on kantud ka kohtuistungi protokolli.

58 Teiseks, mis puudutab kohtuliku kontrolli ulatust ja laadi, siis tuleb kõigepealt meenutada, et aluslepingus määratletud riigiabi mõiste on õigusliku tähendusega ning seda tuleb tõlgendada objektiivsetest teguritest lähtudes. Seetõttu peab liidu kohus, võttes arvesse nii talle esitatud vaidluse konkreetseid tegureid kui ka komisjoni kaalutluste tehnilist või komplekssset laadi, põhimõtteliselt kontrollima küsimust täielikult, et otsustada, kas meede kuulub ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse (vt selle kohta Euroopa Kohtu 16. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-83/98 P: Prantsusmaa *vs.* Ladbroke Racing ja komisjon, EKL 2000, lk I-3271, punkt 25, ja 22. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-487/06/ P: British Aggregates *vs.* komisjon, EKL 2008, lk I-10515, punkt 111).

59 Lisaks tuleb täpsustada, et riigiabi kohta tehtud komisjoni otsuse õiguspärasust tuleb hinnata teabe alusel, mis oli otsuse langetamisel komisjonile kättesaadav (Euroopa Kohtu 10. juuli 1986. aasta otsus kohtuasjas 234/84: Belgia *vs.* komisjon, EKL 1986, lk 2263, punkt 16, ja 14. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-276/02: Hispaania *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-8091, punkt 31). Sellest nähtub eelkõige, et kuna riigiabi mõiste vastab objektiivsele olukorrale, mida tuleb hinnata hetkel, kui komisjon teeb oma otsuse, tuleb eespool kirjeldatud kohtuliku kontrolli teostamisel arvestada just sel hetkel antud hinnanguid (Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-341/06 P ja C-342/06 P: Chronopost ja La Poste *vs.* UFEX jt, EKL 2008, lk I-4777, punkt 144).

60 Üldkohus peab asjakohaseks jätkata hagi käsitlemist teise väite analüüsiga.

Teine väide, mis tugineb faktiveale ja õigusnormi rikkumisele seoses La Poste'ile antud piiramatu garantii olemasoluga

61 Teise väitega heidab Prantsuse Vabariik komisjonile ette faktivea tegemist ja õigusnormi rikkumist uurimisel, kas La Poste'ile on antud kaudne ja piiramatu riigigarantii. See väide jaguneb neljaks osaks, mis puudutavad vastavalt järgmisi vigu, mida komisjon tegi:

— järelduse tegemisel, et Prantsuse õiguses eksisteerib avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatusest tulenev kaudse riigigarantii põhimõte;

— tagajärgede kindlaks määramisel, mis tulenevad avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste suhtes tavaõigusega ettenähtud maksejõuetus- ja pankrotimenetluse kohaldamata jätmisest;

— samastades tingimused riigi vastutuse rakendamiseks La Poste'i kohustuste täitmata jätmise korral automaatse ja piiramatu garantiimehhanismiga;

— võimalike tagajärgede kindlaks määramisel, mis tulenevad tegevuse lõpetanud avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse avalike teenuste osutamise kohustuste ülekandmisest.

Esimene osa, mis tugineb komisjoni tehtud veale järelduse tegemisel, et Prantsuse õiguses eksisteerib avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatusest tulenev kaudse riigigarantii põhimõte

62 Prantsuse Vabariik väidab, et komisjon tegi vea kui järeldas, et Prantsuse õiguses eksisteerib avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatusest tulenev kaudse ja piiramatu riigigarantii põhimõte.

63 Oma etteheidete toetuseks väidab Prantsuse Vabariik sisuliselt esiteks, et Conseil d'État' praktika välistab juba sellise garantii; teiseks, et Conseil d'État' 1995. aasta aastaaruande osal, millele komisjon tugines, eelkõige Conseil d'État' 8. septembri 2005. aasta arvamust arvesse võttes, puudub üldine ulatus ja see ei ole siduv; kolmandaks, et riigi rahandust käsitlevad Prantsuse õigusnormid välistavad põhimõtteliselt mõiste „kaudne garantii", ning neljandaks ei esine meetmeid avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlausaldajate õiguste säilitamiseks avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatuse ümberkujundamise korral.

64 Käesoleval juhul nõuab piiramatu riigigarantii olemasolu kindlakstegemine täpset ja üksikasjalikku Prantsuse õiguse mehhanismide uurimist, mis on kehtestatud juhuks, kui selline avalik-õiguslik tööstus- ja äriasutus nagu La Poste muutub oma võlausaldajate suhtes maksevõimetuks.

65 Sellega seoses tuleb meenutada, et riigiabi puudutavates kohtuvaidlustes on Üldkohus faktiliste asjaolude ning tõendite hindamisel täiesti vaba. Lisaks hõlmab selles kontekstis küsimus, kas ja mil määral käsitletavale asjale siseriiklikku õigusnormi kohaldatakse, kohtu poolt faktiliste asjaolude hindamist, millele kehtivad tõendite hankimise ja tõendamiskoormise jagamise eeskirjad.

66 Lisaks on oluline märkida, et vastupidi sellele, mida võib järeldada Prantsuse Vabariigi lähenemisviisi põhjal, ei ole komisjon peamiselt ainult ühele Conseil d'État' aruande väljavõttele tuginedes järeldanud, et Prantsuse õiguses esineb kaudse riigigarantii põhimõte. Vaidlustatud otsusest nähtub selgelt, et selleks, et tõendada La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu, uuris komisjon eelkõige küsimust, nagu seda väitsid ka Prantsuse ametiasutused, kas Prantsuse õigusaktid välistavad sellise garantii andmise (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 120-136). Ta järeldas, et õigusaktid ja kohtupraktika ei võimalda kinnitada, et Prantsuse õigus välistaks olukorra, kus riik seab ennast kolmandate isikute nõuete suhtes avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse garandiks.

67 Seda järeldust ei saa kahtluse alla seada.

68 Esiteks, mis puudutab küsimust, kas Conseil d'État' kohtupraktika välistab põhimõtteliselt ka riigiasutustele riigigarantii andmise, siis nähtub poolte menetlusdokumentidest, et viimased vaidlevad põhiliselt selle üle, kuidas tõlgendada kohtupraktikat, mis tuleneb Conseil d'État' (täiskogu) 1. aprilli 1938. aasta otsusest Sociétés de l'Hôtel d'Albe (*Conseil d'État' kohtulahendite kogumik*, lk 341).

69 Selle kohtuotsuse sõnastusest tuleneb, et Conseil d'État keeldus rahuldamast avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlausaldaja nõuet, mis oli suunatud otse riigiteenistustele, märkides, et riigil ei ole kohustust tasuda selle asutuse võlgu. Nagu komisjon seda vaidlustatud otsuse punktis 123 õigesti mainis, erineb olukord kohtuasjas, milles see otsus tehti, oluliselt olukorrast, kus avalik-õiguslik tööstus- ja äriasutus on maksejõuetu, seega tuleb üksnes uurida, kas riigigarantiid saab rakendada. Asjaolu, et selle kohtuotsuse kohaselt on riigiasutused Prantsuse õiguse tähenduses juriidilised isikud ja riigist rahaliselt sõltumatud, ei tähenda tingimata, et riik ei võiks end viimase abinõuna nimetatud asutuse garandiks kinnitada. Seega hindas komisjon vigu tegemata, et kohtupraktikast ei selgu, et põhimõtteliselt on riigigarantii andmine avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele välistatud.

70 Teiseks väidab Prantsuse Vabariik, et komisjon tugines vääralt 1995. aasta Conseil d'État' aastaaruandest välja võetud lausele, kuna nimetatud aruande ulatus ja siduvus on kaheldavad.

71 Selline argumentatsioon ei pea mitmel põhjusel paika. Kõigepealt ja nagu komisjon seda rõhutas, on väljavõte, millele komisjon osutas (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 139) ja mis omakorda tuleneb 1995. aastal koostatud teatisest seoses avalik-õigusliku ettevõtte loomisega, mille eesmärk on pakkuda Crédit Lyonnais'i saneerimiseks Prantsuse riigipoolset rahalist toetust, sõnastatud ühemõtteliselt. Sellest tuleneb nimelt, et Conseil d'État märkis selgelt, et „sellele asutusele antud riigigarantii tuleneb ilma sõnaselge õigusnormita asjaolust, et asjaomase asutuse puhul on tegemist riigiasutusega". Lisaks kujutab nimetatud aruande väljavõte endast ainult ühte komisjoni poolt esitatud tõenditest, et tõendada riigigarantii olemasolu. Eelkõige nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 146 ja 147, et komisjon mainis oma seisukoha toetuseks Prantsuse majandus-, rahandus- ja tööstusministri 22. juuli 2003. aasta teatist, mis puudutab „[r]iigi kaudsete või sõnaselgete garantiide arvelevõtmi[st]" ning selle lisaks olevaid dokumente. Vastupidi Prantsuse Vabariigi poolt väljapakutud tõlgendusele näib, et see teatis ei seondu üksnes olukorraga, kus Prantsuse riigi kohustus tuleneb tema aktsionäri staatusest, eelkõige võlgade katmiseks algatatud menetluse korral, kuna selle teatise selgitavates märkustes on sõnaselgelt osutatud riigiasutuste loomisele. Lõpuks ei ole Conseil d'État 8. septembri 2005. aasta arvamus selline, mis kummutaks komisjoni järelduse. Nagu Prantsuse Vabariik seda osaliselt tunnistas, ei välista see arvamus, mis käsitleb kindlustusasutuste, vastastikuste kindlustusseltside ja hoolekandeasutuste järelevalve komisjoni asutamist (kindlustusjärelevalve komisjon), tuletades meelde põhimõtet, mille kohaselt kannab iga avalik-õiguslik juriidiline isik vastutust kahjunõuete eest, mis tema suhtes esitada võib, algusest peale riigi kui aktsionäri poolt antud garantii olemasolu riigiasutuse maksevõimetuse korral.

72 Kolmandaks väidab Prantsuse Vabariik, et alates finantsseadusi käsitleva 1. augusti 2001. aasta alusseaduse (loi organique relative aux lois de finances, edaspidi „LOLF") jõustumisest ei saa ilma rahandusseaduses nõutava loata anda ühtegi riigigarantiid ning riik ei saa kanda kolmandate isikute võlakohustusi.

73 Sellise seisukohavõtuga ei saa nõustuda. Nimelt nähtub Conseil constitutionnel'i (põhiseadusnõukogu) 25. juuli 2001. aasta otsusest nr 2001-448 DC (*Conseil constitutionnel'i otsuste kogumik*, lk 99), et LOLF artikli 61 „eesmärk on tagada parlamendi teavitamine riigi antud garantiidest ning mitte tunnistada kehtetuks neid varasemalt antud garantiisid, mis ei oleks asjaomasteks tähtaegadeks lubatud olnud […]". Kuna selles otsuses puudub täpsustus Conseil constitutionnel'i poolt osutatud garantiide laadi kohta, ei ole võimalik millegi põhjal järeldada, et tühistati ka kaudsed garantiid, mis on antud enne LOLF-i jõustumist (mis toimus 1. jaanuaril 2005) tekkinud võlakohustuste katmiseks. Seoses sellega osutas komisjon, ilma et ta oleks teinud hindamisvea, vaidlustatud otsuse põhjenduses 126, et selleks, et määrata kindlaks, kas LOLF tunnistab La Poste'ile antud kaudse riigigarantii kehtetuks või mitte, tuleb uurida, mis ajast La Poste'ile kõnealust kaudset garantiid andma hakati, mitte aga neid kuupäevi, kui La Poste endale võlakohustused võttis.

74 Kuigi, nagu seda märkis Prantsuse Vabariik, Prantsuse ametiasutuste poolt määratud ekspert väljendas kahtlusi seoses sellega, kas põhjendused, millele tuginedes Conseil constitutionnel ei tühistanud garantiisid, mille andmine ei olnud LOLF-iga lubatud, kehtivad ühtviisi nii kaudsete kui ka sõnaselgete võlanõuete puhul, siis sellisele tõlgendusele ei leia Conseil constitutionnel'i otsuse sõnastusest kindlat toetust. Lisaks on komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 131 õigesti märkinud, et ta ei ole seotud sellega, et Prantsuse õiguses liigitatakse meede garantiiks, ega isegi mitte sellega, et tegemist on LOLF-i kohaldamisalasse kuuluva garantiiga.

75 Neljandaks argument, et meetmete puudumine, mis tagaksid avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlausaldajate nõuete säilimise olukorras, kus selle asutuse staatust muudetakse, nagu see on toimunud France Télécom'i, Gaz de France'i, Électricité de France'i ja Aéroports de Paris ümberkujundamisel aktsiaseltsideks, on viide sellele, et puudub mis tahes garantii, ei ole samuti veenev.

76 Asjaolu, et Prantsuse riik otsustas anda teatud juhtudel sõnaselged garantiid, ei tõenda, et kaudse garantii andmine käesoleval juhul on välistatud. Lisaks ei kummuta seda järeldust asjaolu, nagu see nähtub paljudest Conseil constitutionnel'i otsustest, et võlanõuded on Prantsuse õiguses põhiseaduslikult samal alusel kaitstud kui omandiõigus. Conseil constitutionnel'i kohtupraktikat, millele Prantsuse Vabariik osutab, ei olnud komisjonile esitatud tõendite hulgas ning seega ei olnud seda komisjoni käsutuses otsuse vastuvõtmisel. Sellest tuleneb, et vastavalt eespool punktis 59 viidatud kohtupraktikale ei moodusta Conseil constitutionnel'i kohtupraktika osa tõenditest, millest lähtuvalt tuleb vaidlustatud otsuse õiguspärasust hinnata.

77 Seoses Prantsuse Vabariigi repliigis tehtud viitega Conseil d'État' uuringuaruandele riigiasutuste kohta, mille Conseil d'État (täiskogu) võttis vastu 15. oktoobril 2009 ja mille kohaselt on „isegi olemasoleva riigigarantii andmine riigiasutustele väga küsitav", ning pärast nimetatud aruannet 28. juunil 2010 avaldatud akadeemilisele artiklile, tuleb nentida, et need trükised, isegi kui eeldada, et nendele võiks käesoleva menetluse raames osutada, ei sisalda ühtegi uut tõendit, mis oleks otseselt asjakohased vastamaks küsimusele, kas Prantsuse õigus välistab põhimõtteliselt avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele kaudse riigigarantii andmise. Conseil d'État piirdus selles uurimisaruandes üksnes üldise hinnangu andmisega võimalusele teha liidu kohtupraktikas olemasolev riigigarantii kindlaks lähtudes „üksnes staatusega seotud asjaoludest". Otsustades küsimuse üle, kas konkurentsiõigus seab kahtluse alla riigiasutuste olemasolu, on selle aruande autorid pidanud piirduma tõdemusega, et tuleb „hinnata riski, et riigi ja riigiasutuste vahelised suhted kvalifitseeritakse süstemaatiliselt riigiabiks [EÜ] artikli 87 tähenduses". Mis puudutab 28. juuni 2010. aasta akadeemilist artiklit, siis käsitles see pärast nimetatud uurimisaruande avaldamist algatatud arutelu teemal, mis saab üksustest, kellel on riigiasutuse staatus, ning seda eelkõige, kuid mitte üksnes, riigiabi käsitlevatest õigusnormidest lähtuvalt. Mis puudutab täpsemalt seda viimast aspekti, siis tuleb märkida, et selles ei ole mingil viisil käsitletud komisjoni poolt vaidlustatud otsuses järgitud loogika pidepunkti, st järeldus, mille kohaselt ei saa vastavalt Prantsuse õigusele riigiasutuse staatusega üksuste suhtes kohaldada tavaõiguses ettenähtud maksjõuetus- ja pankrotimenetlust.

78 Kõigist eelnevatest kaalutlustest nähtub, et komisjon järeldas viga tegemata, et vastupidi sellele, mida väitsid Prantsusmaa ametiasutused, ei välista Prantsuse õigus võimalust anda avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele kaudset riigigarantiid. Teise väite esimene osa tuleb sellest tulenevalt tagasi lükata.

Teine osa, mis tugineb komisjoni faktiveale ja õigusnormi rikkumisele järelduste puhul, mis käsitlevad La Poste'i suhtes tavaõigusega ettenähtud maksejõuetus- ja pankrotimenetluse kohaldamatust

79 Prantsuse Vabariik leiab, et vastupidi komisjoni kaitstavale tõlgendusele, ei tähenda La Poste'i suhtes tavaõigusega ettenähtud maksejõuetus- ja pankrotimenetluse kohaldamatus - st seadus nr 85-98, mis on üksnes menetlusseadus -, et La Poste ei või pankrotti minna või sattuda maksejõuetuse olukorda. Prantsuse Vabariik rõhutab, et avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste suhtes kohaldatakse erimenetlusi, mis ei taga mingil viisil, et kõik võlausaldajate nõuded kaetakse. Seadus nr 80-539 ja selle rakendamiseks võetud õigusaktid, mille esmane eesmärk oli reguleerida olukordi, kus avalik-õiguslikud isikud, kes on küll krediidivõimelised, kuid keelduvad teatud võlgu tasumast, kehtestavad täideviimiskorra, mis annab järelevalveasutusele õiguse astuda riigiasutuse juhtimisorgani asemele, et eraldada potentsiaalsete võlgade katteks selle asutuse eelarvest, mitte riigiressurssidest, „vajalikud rahalised vahendid". Samas ei anna see seadus mingil viisil riigile, kelle roll on sarnane *ad hoc* esindajaga, õigust, veel vähem paneb kohustuse, eraldada riigivahenditest riigiasutusele võlgade katteks rahalisi vahendeid. Sellist tõlgendust toetab nii Conseil d'État' 25. märtsi 2008. aasta teatis nr 381-088, kui ka Prantsuse halduskohtupraktika. Lõpuks ei anna komisjoni poolt vaidlustatud otsuse põhjendustes 174-178 tuvastatud programmid, mis võimaldavad teha ettemaksed riigist eraldiseisvatele ja avalikke teenuseid haldavatele asutustele, tunnistust kaudse garantiimehhanismi rakendamisest.

80 Sellega seoses märgib Üldkohus, et pooled on nõus järeldusega, et seadus nr 85-98 välistab oma kohaldamisalast kõik riigiasutused ja eelkõige avalik-õiguslikud tööstus- ja äriasutused. Selle seaduse artikli 2 kohaselt (nüüd äriseadustiku artikkel L.620-2, kuni 1. jaanuarini 2006 kehtinud redaktsioonis) on „saneerimine ja likvideerimine […] kohaldatav kõikide ettevõtjate, kutsealade registrisse kantud isikute, põllumajandusettevõtjate ja eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes". Vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal kehtinud vastavas sättes on samamoodi ette nähtud, et „saneerimismenetlus on kohaldatav kõigi kaubandustegevuse või käsitööndusega tegelevate isikute, põllumajandusettevõtjate ja kõigi teiste füüsiliste isikute suhtes, kes tegelevad iseseisva majandustegevusega, sealhulgas seaduse või määrustega reguleeritud või lihtsalt kaitstud kutsenimetusega vaba elukutsega tegelemine, ning kõigi eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes". Lisaks nähtub Prantsuse kassatsioonikohtu praktikast, millele Prantsuse Vabariik oma kirjalikes märkustes osutab, et õigusnormidest tuleneb, „et vara, mis ei kuulu eraisikutele, tuleb hallata ja võõrandada vastavalt nende suhtes kehtestatud erivormile ja -reeglitele; et avalik-õiguslikele isikutele kuuluvate varade suhtes, isegi kui nad tegelevad tööstus- või kaubandustegevusega, ei võimalda avalik-õigusliku isiku varade puutumatuse üldpõhimõte kohaldada eraõiguslikke täitemeetmeid; et võlausaldajal on üksnes kohtuotsuse alusel, mis on jõustunud ja millega kohustatakse riigiasutust rahasumma tasuma, õigus seaduses [nr 80-539] sätestatud erireegleid rakendada" (vt kassatsioonikohtu (esimene koda) 21. detsembri 1987. aasta otsus kohtuasjas Bureau de recherches géologiques ja minières (BRGM) c *vs.* Sté Llyod continental, *Bulletin des arrêts de la Cour de cassation* I, nr 348, lk 249).

81 La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu osas vaidlevad pooled seevastu tagajärgede üle, mis tulenevad avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste suhtes tavaõigusega ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetluse kohaldamata jätmisest.

82 Esiteks on oluline märkida, et vaidlustatud otsuse kohaselt (vt põhjendused 118 ja 119) leiab komisjon, et selleks, et hinnata kas garantii üksikute võlanõuete puhul on olemas, tuleks pärast õigusaktide ja kohtupraktika uurimist (vt eespool teise väite esimene osa) analüüsida, kas La Poste'i võlausaldaja poolt järgitav menetlus seoses tema nõude rahuldamisega juhul, kui La Poste oleks rahalistes raskustes, oleks võrreldav menetlusega, mida peab järgima äriõigusele alluva ettevõtja võlausaldaja.

Vastupidi sellele, mida tuleks eeldada Prantsuse Vabariigi argumentatsiooni põhjal, ei ole komisjoni lähenemisviisi eesmärk järeldada, et tulenevalt asjaolust, et tema suhtes ei kohaldata tavaõigusega ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetlust, ei saa avalik-õiguslik tööstus- ja äriasutus pankrotti minna.

83 Käesoleval juhul jõudis komisjon järeldusele, et avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlausaldajad on soodsamas olukorras kui eraõiguslikud võlausaldajad põhjendusel, et vastupidi sellele, mis juhtub tavaõiguses ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetluse raames, ei ole riigiasutuse võlausaldajal riski, et tema nõue võib likvideerimise algatamise tõttu kaduda (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 150).

84 Selle järeldusega tuleb nõustuda. Nimelt, nagu Prantsuse Vabariik seda hagiavalduses tunnistas, on seaduses nr 80-539 sätestatud teistsugune mehhanism kui see, mida tavaõiguses ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetluses rakendatakse. See seadus ja selle kohaldamiseks vastuvõetud õigusaktid rakendavad võlgade tagasimaksmise menetlust, mille algatamine ei too, vastupidi likvideerimismenetlusele tavaõiguse tähenduses, kaasa nõuete kadumist, vaid kõige enam selle maksmise edasilükkumise. Sellest tulenevalt on riigiasutuste võlausaldajad tingimata soodsamas olukorras kui nende isikute võlausaldajad, kes kuuluvad seaduse nr 85-98 kohaldamisalasse ja kelle nõuded võivad võlgnikust isiku või üksuse vara ebapiisavuse korral kaduda.

85 Nagu avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste suhtes seaduse nr 80-539 alusel kohaldatava menetluse kirjeldusest nähtub (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendused 23-28), lükatakse avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse varade puudujäägi korral maksmine edasi või järelevalveasutus eraldab nõuete katmiseks vajalikud vahendid. Sellest tuleneb, et avalik-õiguslike asutuste võlausaldajad on tingimata soodsamas olukorras kui eraõigusliku juriidilise isiku võlausaldajad.

86 Veelgi enam, kui – nagu Prantsuse Vabariik on seda märkinud ja mida komisjon ei ole vaidlustanud (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendus 160) – seaduses nr 80-539 ei ole sõnaselgelt sätestatud, et riigil on kohustus eraldada riigiressurssidest vahendid nimetatud seaduse artikli 1-11 alusel kohtuotsuse täitmiseks, siis on komisjon eksimata väitnud, et kui riigiasutuse omavahendid on ammendunud, saab võlgades oleva riigiasutuse kohustusi tõenäoliselt katta ainult riigi ressurssidest.

87 Sellega seoses osutas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 174-176, ilma et ta oleks teinud hindamisvea, teatud rahastamise eesmärkidele ja programmidele, et tõendada riigiressursside olemasolu, mida on võimalik avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse kohustuste täitmata jätmise korral üle kanda, ning sellest tulenevalt näidata viimastele antava kaudse riigigarantii toimimist.

88 Eelnevast lähtudes tuleb heaks kiita vaidlustatud otsuse põhjendustes 179 ja 180 sätestatud järeldused tõendite osas, mis puudutavad avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele antud piiramatu riigigarantii olemasolu seoses tagajärgedega, mis tulenevad seaduse nr 80-539 kohaldamisest.

Kolmas osa, mis tugineb sellele, et komisjon tegi vea, kui samastas tingimused riigi vastutuse rakendamiseks avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse kohustuste täitmata jätmise korral automaatse ja piiramatu garantiimehhanismiga

89 Teise väite kolmanda osaga väidab Prantsuse Vabariik, et vastupidi komisjoni seisukohale ei saaks La Poste'i võlausaldajad eeldada süstemaatiliselt riigi vastutust La Poste'i kohustuste täitmata jätmise korral. Eelkõige vaidleb ta vastu järeldusele, mille kohaselt rakendatakse riigivastutust automaatselt üksnes asjaolu tõttu, et riigiasutuse rahanduslikust olukorrast tulenevalt ei ole viimasel võimalik võlgu tasuda. Prantsuse Vabariigi arvates ei saa riigivastutuse rakendamist, mis on Conseil d'État' kohtupraktika alusel rangetest tingimustest sõltuvusse seatud, samastada automaatse ja piiramatu garantiimehhanismiga. Sellega seoses väidab ta, et riigivastutuse rakendamine eeldab esiteks võlausaldajale tekkinud ebatavalist ja erilise iseloomuga kahju ning teiseks põhjuslikku seost riigi tegevuse või tegevusetuse ning tekkinud kahju vahel.

90 Sissejuhatavalt tuleb meenutada, et riigipoolse tagatise olemasolu võimaldaks järeldada ainult objektiivne hinnang, millest nähtuks, et riik on õiguslikult võttes kohustatud sellise avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse, nagu on kõne all käesolevas asjas, võlausaldajatele võlad tagasi maksma (vt selle kohta Üldkohtu 26. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas T-442/03: SIC *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-1161, punkt 126).

91 Käesoleval juhul puudub poolte vahel vaidlus selle üle, et ühelt poolt garantiimehhanismi, mis seisneb selles, et astutakse automaatselt ja tähtajatult võlgniku asemele juhul, kui viimane ei suuda oma rahalisi kohustusi täita, ja teiselt poolt vastutuse süsteemi vahel, kus vastutuse tekkimise alus omistatakse vastutavale isikule ning mis nõuab iga konkreetse juhtumi asjaolude arvesse võtmist, esinevad vaieldamatud erinevused.

92 Mis puudutab vaidlustatud otsust, siis põhineb komisjoni mõttekäik Conseil d'État' 18. novembri 2005. aasta otsusel kohtuasjas Société fermière de Campoloro jt (*Conseil d'État' kohtulahendite kogumik*, lk 515), mis vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendusele 124 tõendab, et kui riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses rakendatakse riigi vastutust, on sel olemas kõik garantiimehhanismi tunnused. Selle kohtuotsuse peamine põhjendus on sõnastatud järgmiselt:

„Võttes arvesse, et nende sätetega soovis seadusandja anda riigi esindajale juhul, kui kohalik omavalitsus ei suuda tagada jõustunud kohtuotsuse täideviimist, ning pärast sellekohase märgukirja saatmist volituse asendada kõnealuse omavalitsuse organeid, et eraldada või luua vahendeid, mis võimaldaksid seda kohtuotsust täies ulatuses täita; et sel eesmärgil peab riigi esindaja võtma kohtuniku kontrolli all vajalikud meetmed, võttes arvesse omavalitsuse olukorda ja üldisi huve; et paljud kõnealused meetmed hõlmavad võimalust müüa omavalitsusele kuuluvat vara, juhul kui see vara ei ole vajalik kõnealuse omavalitsuse vastutuse alla kuuluva avaliku teenuse osutamise nõuetekohaseks toimimiseks; et juhul, kui prefekt ei kasuta talle seadusega antud eesõigusi või teeb seda hooletult, on kohaliku omavalitsuse võlausaldajal õigus esitada nõudeid riigi vastu järelevalve teostamisel tehtud raske eksimuse tõttu; et juhul, kui seoses kohaliku omavalitsuse olukorraga, eelkõige selle likviidsusprobleemidega, või siis üldiste huvide tõttu võis prefekt õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks, võib sellest kohaliku omavalitsuse võlausaldaja jaoks tulenev kahju peale selle kaasa tuua avaliku võimu vastutuse, kui sellisel kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom."

93 Komisjoni mõttekäik põhineb ka Conseil d'État' 1995. aasta teatisel (vaidlustatud otsuse põhjendus 139) ning Euroopa Inimõiguste Kohtu 26. septembri 2006. aasta otsusel kohtuasjas nr 57516/00: Société de gestion du port de Campoloro ja Société fermière de Campoloro *vs.* Prantsusmaa (vaidlustatud otsuse põhjendus 204 jj).

94 Komisjon on viga tegemata jõudnud sisuliselt järeldusele, et riigivastutust võib nendest kohtuotsustest ja teatisest lähtudes rakendada olukorras, kus seaduse nr 80-539 rakendamisest tulenev meede ei võimalda sellise avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse, nagu on käesoleval juhul La Poste, võlausaldajal oma võlga sisse nõuda.

95 Seda järeldust ei sea kahtluse alla ükski Prantsuse Vabariigi esitatud argument.

96 Esiteks nähtub eespool punktid 92 meenutatud Conseil d'État' kohtupraktikast, et võlausaldajal on õigus esitada nõudeid riigi vastu järelevalve teostamisel tehtud raske eksimuse tõttu ning õigus seoses avalik-õigusliku juriidilise isiku olukorraga, eelkõige selle likviidsusprobleemidega, nõuda avaliku võimu vastutust, või kui nimetatud võlausaldajale tekib ebatavaline ja erilise iseloomuga kahju seetõttu, et prefekt keeldus üldiste huvide tõttu teatavate meetmete võtmisest nimetatud võlausaldaja õiguste tagamiseks.

97 Port de Campoloro'ga (Prantsusmaa) seotud kohtuasjas tehtud lahend, nagu nähtub eespool viidatud kohtuotsusest Société de gestion du port de Campoloro et Société fermière de Campoloro *vs.* Prantsusmaa, kajastub asjaolus, et hoolimata hageja argumentidest võttis riik kohustuse tagada võlausaldajate nõuete täitmine, tunnustades nii ideed, et riigivastutust saab kasutada viimase abinõuna. Nagu vaidlustatud otsuse põhjenduses 208 märgitud on, leidis Euroopa Inimõiguste Kohus eespool viidatud kohtuotsuses, et riigi kohustus on tagada nõuete täitmine võlausaldajatele, kuna nad on kandnud erilist ja äärmuslikku kahju, mis on tingitud nende summade maksmata jätmisest, mida nad oleksid pidanud saama.

98 Teiseks, mis puudutab kinnitust, mille kohaselt nõuab riigivastutuse rakendamine otsese põhjusliku seose tõendamist riigi tegevuse ja võlausaldajatele tekkinud kahju vahel, siis piisab märkimisest – nagu Prantsuse Vabariik on seda tunnistanud -, et kui avalik-õiguslik tööstus- ja äriasutus, kellel on üle antud avaliku teenuse osutamine, ei maksa oma võlgu tagasi ning temalt on need kohtuotsusega välja mõistetud, on riik kohustatud vajalikud vahendid omal algatusel katma. Olukorras, kus ta keeldub avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse kõne all olevaid võlgu katmast, võttes selleks kõik vajalikud meetmed, sealhulgas vara müük, seab ta ennast olukorda, kus rakendatakse tema vastutust. Nagu komisjon seda rõhutas, näib olevat välistatud, et riik oleks viinud läbi kõigi La Poste'i varade müügi. Vastavalt avaliku teenuse järjepidevuse nõudele, mis on Prantsuse õiguses põhiseadusega kaitstud põhimõte ning mida riigi võimuorganid on kohustatud seaduse nr 80-539 rakendamisel täitma, ei tohi avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse poolt avaliku teenuse osutamiseks vajalikku vara võõrandada.

99 Kolmandaks väidab Prantsuse Vabariik, et komisjon osutas vääralt esiteks Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale, mis käsitleb kohtuotsuste täitmata jätmist, mis omakorda toob kaasa omandiõiguse rikkumise, eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Société de gestion du port de Campoloro ja Société fermière de Campoloro *vs.* Prantsusmaa (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 204-211), ning teiseks näilikkuse teooriale selles tähenduses, et avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlausaldajatel on õiguspärane veendumus riigigarantii olemasolu suhtes. Tuleb tõdeda, et sellele teooriale tuginemine oli üleliigne. Komisjon osutas vaidlustatud otsuse põhjenduses 227, et „[s]eda tõendust võimaldab kinnitada näilikkuse teooria kasutamine". Seetõttu tuleb argument, mis tugineb sellele, et näilikkuse teooriat ei saa kohaldada sellisel juhul, nagu on kõne all käesolevas asjas, võlgade tekkimise olukorras, tunnistada ainetuks. Nimelt ei õigusta ekslik põhjendus akti tühistamist, kui tegemist on täiendava põhjendusega ja on olemas teisi põhjendusi, mis on piisavad selle põhistamiseks (vt Euroopa Kohtu 7. aprilli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-321/09 P: Kreeka *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

Neljas osa, mis tugineb komisjoni veale võimalike tagajärgede kindlaks määramisel, mis tulenevad tegevuse lõpetanud avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse kohustuste ülekandmisest

100 Prantsuse Vabariik väidab, et La Poste'i avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud teatavate võlgade võimalik säilitamine ei ole seotud avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse õigusliku vormiga. Tunnistades, et avaliku teenuse osutamise järjepidevuse põhimõte näeb riigiasutuse tegevuse lõpetamise korral ette selle ülesande ja selle täitmiseks vajalike varade ülekandmise, leiab ta, et miski ei takista avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse tegevust lõpetada, kui tema poolt teostatavate avalik-õiguslike ülesannete täitmist on võimalik jätkata.

101 Oluline on märkida, et Prantsuse Vabariigi argumentatsioon, mis ei kummuta järeldust, mille kohaselt võib komisjon õigustatult otsustada piiramatu riigigarantii olemasolu üle üksnes käesoleva väite kolme esimese osa raames tuvastatu alusel, tuleb tunnistada ainetuks (vt eespool punktis 99 viidatud kohtupraktika).

102 Igal juhul on Prantsuse Vabariik sõnaselgelt tunnustanud, et avaliku teenuse osutamise järjepidevuse põhimõte näeb riigiasutuse tegevuse lõpetamise korral, kes avalik-õiguslikku ülesannet täidab (nagu on olukord La Poste'i puhul), ette selle ülesande ja selle täitmiseks vajalike varade ülekandmise ning seega

ka selle ülesande täitmisega seotud õiguste ja kohustuste ülekandmise. Avaliku teenuse osutamisega seotud õiguste ja kohustuste ülekandmine nõuab põhimõtteliselt ja nagu nähtub komisjoni poolt tuvastatust nimetatud ülesande eest vastutava asutuse õiguste ja kohustuste samaaegset ülekandmist.

103 Kõigist eespool toodud põhjendustest tuleneb, et teine väide tuleb tagasi lükata.

Kolmas väide, mis tugineb mõiste „eelis" rikkumisele ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses

104 Prantsuse Vabariigi esitatud kolmas väide jaguneb kaheks osaks.

Esimene osa, mis tugineb sellele, et komisjon tegi ekslikult järelduse riigigarantii olemasolu kohta, mille eeldatava tõendatuse korral annaks see La Poste'ile eelise

105 Esimese osaga leiab Prantsuse Vabariik, et isegi kui oletada, et avalik-õiguslikule tööstus- ja äriasutusele antud piiramatu riigigarantii olemasolu on tõendatud, ei ole tõendatud, et see annaks La Poste'ile eelise. Ta väidab sisuliselt, et komisjon jõudis garantii ja seega La Poste'i eelise olemasoluni reitinguagentuuride analüüside põhjal, mis kajastavad otseselt komisjoni seisukohavõtte teiste avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste kohta ning Prantsusmaa ametiasutustele 4. oktoobril 2006 saadetud komisjoni soovitust (vt eespool punkt 10). Seega järeldas komisjon La Poste'ile antud eelise olemasolu täielikust ringtõestusest lähtudes.

106 Tuleb arvestada, et garantii andmine tingimustel, mis ei vasta turutingimustele, nagu tasuta piiramatu garantii andmine, on üldiselt eelis isikule, kes selle garantii sai, selles tähenduses, et see toob kaasa tema rahalise positsiooni paranemise, kergendades kohustusi, mis muidu tema eelarvet koormaksid. Kohtuistungil esitatud küsimusele vastates möönis Prantsuse Vabariik, et kooskõlas 2008. aasta teatisega oli lubatud, et kui ettevõtja soovis oma õiguslikust seisundist tulenevalt vältida pankrotimenetlust või sellega sarnast menetlust, oli tal võimalik saada soodsamad rahastamistingimused ning seega saada eelis ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.

107 Sellega seoses tuleb meenutada, nagu seda on tunnistatud väljakujunenud kohtupraktikas, et abi mõiste on laiem kui toetuse mõiste, kuna hõlmab mitte ainult konkreetseid sooritusi nagu toetus, vaid ka riigi meetmeid, mis ei ole toetused selle sõna kitsamas tähenduses, kuid mis erinevas vormis vähendavad ettevõtja eelarvel tavaliselt lasuvaid kulutusi ja seetõttu sarnanevad toetustega nii oma iseloomult kui ka toimelt (vt Euroopa Kohtu 8. mai 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-328/99 ja C-399/00: Itaalia ja SIM 2 Multimedia *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-4035, punkt 35, ning 15. juuni 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-393/04 ja C-41/05: Air Liquide Industries Belgium, EKL 2006, lk I-5293, punkt 29 ning seal viidatud kohtupraktika). Et hinnata, kas riigi võetud meede on riigiabi, tuleb seega kindlaks teha, kas ettevõtja, kelle suhtes meede võeti, saab mingi majandusliku eelise, mida ta tavalistes turutingimustes ei oleks saanud (vt Euroopa Kohtu 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-39/94: SFEI jt, EKL 1996, lk I-3547, punkt 60, ja eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 87 ja seal viidatud kohtupraktika).

108 Piiramatu riigigarantii võimaldab selle saajale eelkõige anda soodsamad rahastamistingimused kui need, mille ta saaks oma maksevõime alusel ning võimaldab sellest tulenevalt vähendada tema eelarvel lasuvaid kulutusi.

109 Tuleb märkida, et komisjon osutas reitinguagentuuride hinnangutele ning täpsemalt kõige tähtsamate agentuuride hinnangutele üksnes selleks, et tõendada, et La Poste sai soodsamad rahastamistingimused ja sellest tulenevalt rahalise eelise. Komisjon rõhutab sellega seoses, et kuna Fitch ja Standard & Pool on kaks tähtsat reitinguagentuuri ning et turg võtab nende antud reitinguid arvesse asjaomasele ettevõtjale laenude andmise üle otsustamisel, võib nende agentuuride (kas ühe või teise või mõlema) antud reiting, mis on kõrgem reitingust, mis oleks antud garantii puudumise korral, anda La Poste'ile eelise, mida ta ei oleks tavapärastel turutingimustel saanud.

110 Prantsuse Vabariik on seega väitnud vääralt, et komisjon on kasutanud ringtõestust. Viite tegemise eesmärk tuntud agentuuride poolt kasutatavale reitingumeetodile oli üksnes kinnitada, et avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele antud riigigarantii tekitab soodsamate rahastamistingimuste kaudu neile eelise (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendus 257), ning tõendada ainult, et selline garantii on olemas.

111 Igal juhul puudub väitel, mille kohaselt peegeldavad need seisukohad üksnes komisjoni teadaandeid, faktiline alus. Prantsuse Vabariik ei ole eelkõige tõendanud, et riigigarantii arvesse võtmine reitinguagentuuride poolt tulenes komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuse 2005/145/EÜ, mis käsitleb Prantsusmaa antud riigiabi EDFile ja elektri- ning gaasitööstuse sektorile (ELT 2005, L 49, lk 9) vastuvõtmisest. Ainuüksi asjaolu, et reitinguagentuuride dokumendid, millele komisjon osutas, on hilisemad kui see otsus, ei ole piisav tõendamaks, et need agentuurid võtsid riigigarantiisid tingimata arvesse nimetatud otsus vastuvõtmise tõttu. Seoses sellega ei saa komisjonile ette heita, et ta osutas pigem vaidlustatud otsusega samast ajast pärit dokumentidele kui aruannetele, mis on pärit varasemast ajast kui vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kuupäev.

112 Sellest järeldub, et kolmanda väite esimene osa on põhjendamata.

Teine osa, mis tugineb sellele, et komisjon järeldas ekslikult, et väidetav riigigarantii annaks tulenevalt selle positiivsest mõjust La Poste'i krediidireitingule viimasele eelise

113 Prantsuse Vabariik väidab teise osaga, et komisjon on ekslikult teinud tulenevalt garantii positiivsest mõjust reitingule järelduse eelise olemasolu kohta. Esiteks rõhutab ta, et komisjon eiras asjaolu, et La Poste'ile antud reiting on reitinguagentuuride poolt tervikuna riigi toetusele antud hinnangu tulem, mille puhul tuleb arvesse võtta mitmeid asjaolusid ning mitte üksnes garantii olemasolu. Teiseks märgib ta, et isegi sellise garantii puudumise korral jääks reitinguagentuuride poolt La Poste'ile antud hinnang muutumatuks, kuna nende jaoks on äärmiselt oluline asjaolu, et see ettevõtja on riigi omandis. Nende agentuuride eeskujul ei erista komisjon selgelt seda, mis sõltub La Poste'i staatusest, ja seda, mis tuleneb tema kapitaliomandist.

114 Prantsuse Vabariigi argumentatsiooniga ei saa nõustuda.

115 Kõigepealt tuleb märkida, et komisjon ei eita, et krediidireiting võtab peale riigigarantii, mida ettevõtja võib võimalusel saada, arvesse ka kõiki parameetreid, mis annavad tunnistust riigi eeldatavast toetusest (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 280).

116 Lisaks ei ole Prantsuse Vabariigil õnnestunud kummutada reitinguagentuuride poolt väljatöötatud metodoloogiliste dokumentide alusel tehtud järeldust, mille kohaselt on reitinguagentuuride jaoks üldjuhul oluline hinnatavate üksuste õiguslik vorm, käesoleval juhul asjaolu, et sellel on avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatus.

117 Eeltoodust tulenevalt tuleb kolmas väide tagasi lükata.

Esimene väide, mis tugineb õigusnormi rikkumisele, kuna komisjon ei tõendanud piisavalt riigiabi olemasolu

118 Prantsuse Vabariik väidab, et komisjon ei ole järginud riigiabi valdkonnas temal lasuvat tõendamiskohustust ega tõendamisnõudeid. Komisjon tugines eelkõige kohtupraktikas sätestatud põhimõtteid rikkudes oma uurimisel paljudele negatiivsetele eeldustele, oletustele ja spekulatsioonidele ning jättis seega La Poste'ile antud riigiabi olemasolu positiivselt tõendamata. Nii on see La Poste'ile Prantsusmaa poolt antud kaudse riigiabi tõendamise puhul (vt põhjendused 129, 134, 136, 152, 154, 160, 161, 165, 169, 179, 195, 202 ja 251), kui ka eelise olemasolu uurimise puhul ning seda ka täpsemalt vaidlusaluse meetme mõju uurides – nagu seda nõuab kohtupraktika. Sellega seoses ei piisa

riigiabiks kvalifitseerimiseks sellest kui tõendada, et nimetatud meede „võib" luua eelise ning eelkõige olemasoleva abi. Lõpuks väidab Prantsuse Vabariik samas repliigis, et komisjon ei esitanud tõendeid selle kohta, et La Poste'i väidetav eelis oli tingitud riigiressursside ülekandmisest.

119 Kohtupraktikast tuleneb, et komisjon ei saa eeldada, et ettevõtja on saanud riigiabi näol soodustust, kui ta tugineb üksnes negatiivsele oletusele, mis põhineb asjaolul, et vastupidise järelduse tegemiseks puudub teave ning kui puuduvad teised tõendid, mis võiksid positiivselt tõendada sellise soodustuse olemasolu. Seda silmas pidades peab komisjon vähemalt veenduma, et tema käsutuses olev teave, isegi kui see on puudulik ja fragmentaarne, moodustab piisava aluse võimaldamaks järeldada, et ettevõtja on saanud soodustust, mis kujutab endast riigiabi (vt selle kohta 17. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-520/07 P: komisjon *vs.* MTU Friedrichshafen, EKL 2009, lk I-8555, punkt 56).

120 Sellega seoses sõltub tõendite laad, mille komisjon peab esitama, suures osas kavandatava riikliku meetme laadist. Mis puudutab eelkõige kaudse riigigarantii olemasolu, siis saab selle olemasolu järeldada kokkulangevate tõendite hulga põhjal, millel on teatav usaldusväärsus ja järjepidevus, mille kohaselt on eelkõige tõlgendatud asjakohaseid riiklike õigusnorme, ning mille põhjal võib eelkõige tuletada abisaava ettevõtja õiguslikust vormist tulenevad õiguslikud tagajärjed. Sellega seoses võib teatiseid ja tõlgendamissuuniseid pidada igati asjakohaseks tõendamaks, et riik on andnud eristaatusega ettevõtjale kaudse garantii, mida määratluse kohaselt ei ole sõnaselgelt siseriiklikus õiguses ette nähtud.

121 Käesoleval juhul nähtub teise väite raames välja toodud kaalutlustest, et komisjon analüüsis positiivselt La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii olemasolu. Ta võttis arvesse mitmeid kokkulangevaid asjaolusid, mis moodustavad piisava aluse tõendamiseks, et La Poste'ile anti tulenevalt tema avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse staatusest kaudne ja piiramatu riigigarantii. Need objektiivsed tõendid tulenevad esiteks objektiivsest asjaolust, et La Poste'i suhtes ei kohaldatud tavaõiguses ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetlust (vaidlustatud otsuse põhjendus 117), teiseks sellest, et La Poste'i suhtes kohaldatav seadus nr 80-539 ei too kaasa samu tagajärgi kui tavaõigusega ettenähtud likvideerimismenetlus ning seab avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlausaldajad võrreldes eraõiguslike isikute võlausaldajatega palju soodsamasse olukorda (vaidlustatud otsuse põhjendused 148-180), ning kolmandaks ja täiendavalt, et „kui seadusega [nr 80-539] kindlaksmääratud menetlus ei võimalda [võlausaldaja] nõudeid rahuldada" (vaidlustatud otsuse põhjendus 184), võib viimane lisaks oma nõude sissenõudmiseks rakendada riigi vastutust (vaidlustatud otsuse põhjendused 185-222).

122 Asjaolu, et komisjon pidas vastuseks Prantsuse ametiasutuste poolt haldusmenetluse käigus esitatud argumentidele vajalikuks tõendada, et miski Prantsuse õiguses ei välista avalik-õiguslikule tööstus- ja äriasutusele antud kaudse riigigarantii olemasolu (vaidlustatud otsuse põhjendused 120-138), kujutab endast üksnes lähtekohta arutluskäigule, mille ta tõi selgelt välja vaidlustatud otsuse põhjendustes 116-255. Seetõttu ei saa väita, et komisjon tugines selle tõendamisel üksnes lihtsatele negatiivsetele eeldustele ja spekulatsioonidele. Nagu eespool punktis 71 mainitud on, osutas komisjon sõnaselgelt Conseil d'État' 1995. aasta teatisele (vaidlustatud otsuse põhjendus 139) ning Prantsuse majandus-, rahandus- ja tööstusministri 22. juuli 2003. aasta teatisele (vaidlustatud otsuse põhjendused 146 ja 147); need on teatised, mille sõnastust on võimalik mõista vaid üheselt.

123 Samuti esitas komisjon piisavalt tõendeid selleks, et tõendada, et nimetatud garantii kujutab endast eelist. Mis puudutab vaidlusaluse meetme tegeliku mõju tõendamist, siis nähtub kohtupraktikast, et komisjonil puudub kohustus seda juba antud abi puhul teha (vt Euroopa Kohtu 1. juuni 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-442/03 P ja C-471/03 P: P & O European Ferries (Vizcaya) ja Diputación Foral de Vizcaya *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-4845, punkt 110 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellega seoses langeb ära vajadus teha vahet olemasoleval abil ja õigusvastasel abil.

124 Lisaks võib riigigarantiist tuleneva eelise tegelik mõju olla eeldatav. Selline garantii pakub laenuvõtjale võimaluse saada madalam intressimäär või pakkuda madalama väärtusega tagatis. Samuti nähtub kohtupraktikast, et isegi eelis, mis on antud riigi võimaliku lisakohustuse vormis, võib kujutada endast riigiabi (Euroopa Kohtu 1. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-200/97: Ecotrade, EKL 1998, lk I-7907, punkt 43, ja Üldkohtu 13. juuni 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-204/97 ja T-270/97: EPAC *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-2267, punkt 80). See kehtib eelkõige garantiide puhul, mis on tavaliselt seotud laenusaaja poolt laenuandjaga kokku lepitud laenuga või muu rahalise kohustusega.

125 Seega tuleb esimene väide samuti põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

126 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et hagi tuleb jätta tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

127 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud Prantsuse Vabariigi kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja mõista Prantsuse Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

ÜLDKOHUS (kuues koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Prantsuse Vabariigilt.

Kanninen Wahl Soldevila Fragoso

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 20. septembril 2012 Luxembourgis.

Allkirjad